

UN TEZAU MONETAR UITAT

de BUCUR MITREA

Cercetătorii din domeniul istoriei vechi depun susținute eforturi de a obține noi lumini de la o categorie de documente care abia în ultimele decenii a fost solicitată să-și aducă contribuția la o mai profundă, mai amănunțită și poate mai reală cunoaștere a complexei vieți desfășurate pe teritoriul țării noastre. Este vorba de tezaurerele monetare antice, iar din grupa lor, pentru moment, ne vom limita la cele romane imperiale.

În domeniul valorificării pe plan istoric a descoperirilor monetare sîntem abia la început ¹. Și această situație nu este numai la noi, ci și în alte țări ². Din aceste motive vom întîlni unele încheieri modeste, care par a se impune de la început, dar și altele grăbite, îndrăznețe, neadîncite și nefondate îndeajuns. Dar pe măsură ce studiile în această direcție se înmulțesc și mai ales se adîncesc, încep să se contureze unele concluzii care sfîrșesc prin a se impune. Eforturile, cum am mai menționat, se fac pe plan european : se încearcă clasificări, se fac cartări, se face apel la statistica matematică, la textele antice etc. mereu spre a obține noi și noi date de pe urma studiului documentelor numismatice.

Cît este de actual acest efort și în ce măsură preocupă pe învățați pe plan mondial, reiese și din faptul că în 1976 s-a simțit nevoia unui colocviu internațional, care s-a ținut la Frankfurt pe Main, în R.F. Germania, avînd ca temă tocmai valorificarea istorică a descoperirilor monetare : căi, metode, mijloace ³.

Una din concluziile care s-a desprins de pe urma acestor discuții este că efortul va trebui cîntinuat în această direcție. Rezultatele ce se vor obține urmează să fie publicate într-o publicație aparte *Studien zu Fundmünzen der Antike*, care va avea un regim de periodic.

Paralel cu acest efort s-a desfășurat într-o serie de țări, iar în altele este în curs de desfășurare, o imensă muncă de publicare, de editare la nivelul actual al științei numismatice, a întregului material monetar roman. În acest scop s-a făcut apel la cei mai buni specialiști din țările respective, care, împreună cu cadre special formate, au îmbrățișat pentru țările respective întregul material monetar roman. S-a avut în vedere atît materialul descoperit în trecut, cel aflător în diferitele colecții publice sau particulare, cît și cel descoperit în ultimii ani. Criteriul adoptat

este cel topografic : pe regiuni, iar în cadrul lor, pe localități. Indici de tot felul, hărți, planuri, etc, etc. încheie volumele. Se constituie astfel un *Corpus*, deocamdată al descoperirilor monetare romane pentru unele țări cum sînt Germania Federală⁴, Austria⁵, Luxemburg⁶. Pe baza lor se poate încerca pasul următor : interpretarea, valorificarea istorică.

În țara noastră un efort asemănător se desfășoară cu evidente rezultate în special pentru tezaurele monetare romane republicane⁷, precum și pentru cele imperiale⁸.

Totuși, tezaurele publicate sînt încă prizonierele unor periodice locale, care n-au putut întotdeauna și peste tot ajunge la îndemîna învățăților de specialitate⁹.

Concluzia care se impune este ca aceste importante documente care sînt tezaurele și descoperirile monetare vor trebui să formeze obiectul unor editări, la nivel național, republican, sub egida Academiei de Științe Sociale și Politice. În acest scop vor trebui folosiți specialiștii cei mai indicați pentru conducerea și executarea unei astfel de lucrări.

Pînă cînd o astfel de inițiativă va fi preluată pe plan oficial, eforturile vor continua atît în direcția publicării tezaurelor monetare ce apar între timp, cît și încercările de a le valorifica pe plan istoric.

Dacă tezaurele monetare, în special cele romane, recent descoperite, sînt în general mulțumitor publicate de cele mai multe ori, ne rămîne o altă categorie de asemenea documente care-și așteaptă cercetarea. Avem în vedere tezaurele monetare descoperite în secolul trecut sau chiar în cele anterioare și care au lăsat unele urme în diferitele Cabinete numismatice, în documente de arhivă, în colecții personale, cele mai multe destrămate cu vremea, pe la scriitorii de tot felul, și nu în ultimul rînd în presa vremii. Fără a avea de gînd să epuizez toate sursele în care pot apărea știri relativ la descoperirile monetare, am ținut să menționez doar pe cele care mi s-au părut mai importante.

Cu privire la marile Cabinete numismatice din Europa avem a înțelege în primul rînd, dar nu exclusiv, pe cele de la Viena¹⁰ și Budapesta¹¹, spre care se îndreptau descoperirile monetare din părțile ardelenne înainte de 1918. Dar nu numai în aceste muzee sînt de căutat descoperiri monetare ce ne interesează, ci și în muzeele regionale din țările limitrofe pot fi depistate asemenea descoperiri. Ele au ajuns la acele instituții, unde, unele au fost înregistrate cu locul de aflare și cu date tehnice, utilizabile și astăzi¹².

În perioada dintre cele două războaie asemenea tezaure au ajuns și în alte cabinete mondiale sau în colecții particulare din străinătate¹³. Și ele vor fi avute în vedere.

Documentele de arhivă menționează și ele, nu o dată, asemenea descoperiri. Uneori în mod explicit și cu posibilități de utilizare, alteori, vag (de cele mai multe ori) și de o utilitate directă discutabilă, dar totuși importante și de reținut.

Const. Moisil, la timpul său, a pus în valoare această sursă la nivel de Arhivele Statului¹⁴. Efortul continuă și astăzi, atît la nivel republican¹⁵, cît și la nivel local¹⁶. Și rezultatele nu se lasă așteptate. Este de presupus că pe măsură ce efortul se va generaliza pe plan regional (ju-

dețean) informația noastră în acest domeniu se va înmulți și poate, îmbunătăți.

O altă sursă de informare referitor la descoperirile monetare o constituie colecțiile numismatice. Avem în vedere colecțiile particulare (personale) din veacul trecut, dar nu mai puțin pe cele din vremea noastră. În aceste colecții au intrat o parte din descoperirile monetare (tezaur sau părți din ele). Ne gândim la marii colecționari din secolul al XIX-lea, între care Marele Ban Mihalache Ghica¹⁷, Nicolae Mavros¹⁸, Cesar Bolland¹⁹, Lt. colonel Papazoglu²⁰, și mulți alții²¹, noi mulțumindu-ne să amintim doar pe cei mai proeminenți din Muntenia. Din Moldova aceluorași vremi ne vom rezuma să pomenim doar numele unuia mai cunoscut, Paharnicul Gheorghe Săulescu²². Dar el era departe de a fi singurul²³. Peste tot, atât la sud, cât și la est de Carpați se strungeau cu înfrigurare descoperirile monetare și o bună parte ajungeau în Muzeele existente pe acea vreme. Urmele lor, de multe ori, pot fi depistate și cu folos, pentru cercetarea numismatică actuală.

Mai pot fi solicitate să-și aducă contribuția și arhivele²⁴ diferitelor muzee, multe trecute prin transformări, regrupări, reprofilări succesive, dar cu cataloage proprii, în care au fost înglobate diferite colecții dăruite între timp. Cercetându-le cu răbdare și perseverență putem să aflăm prețioase date și informații care pot fi și utile și utilizabile chiar și azi. Am în vedere colecțiile școlilor de tot felul din Transilvania, dar nu mai puțin și din celelalte părți ale țării. Este o direcție de cercetare, care extinsă și la școlile elementare din toată țara, cuprinzând „colecțiile“ școlare, dar mai ales inventarul lor, va îmbogăți în mod surprinzător, dar nu neașteptat, volumul și calitatea cunoștințelor noastre în acest domeniu²⁵.

Mai aminteam de lucrările unor erudiți și colecționari din secolele trecute, unde pe lângă alte informații, cele numismatice dețin un loc important.

Am lăsat intenționat la urmă o categorie de documente în care pot fi păstrate informații cu privire la descoperirile monetare. Este vorba de presa vremii.

Dacă avem în vedere vicisitudinile istorice prin care a trecut pământul românesc în cursul ultimelor secole, ne putem da seama, pe regiuni, că presa de tot felul, a putut înregistra, în felul ei și la nivelul epocii, asemenea descoperiri monetare. Aplecându-ne asupra lor de la nivelul actual al problemelor pe care descoperirile le ridică, multe din ele pot, în măsuri diferite, să fie folosite și azi. În orice caz, stadiul în care a ajuns cercetarea numismatică românească ne îngăduie ca noile semnalări să le integrăm diferitelor grupe ce s-au detașat și delimitat în cercetarea actuală.

Pe linia acestor ultime preocupări vine să se adauge un nou tezaur numeroaselor descoperiri de denari romani imperiali aflate la geto-dacii de la est de Carpați. Ele au fost puse în valoare de către cercetători centrali²⁶, iar de la un timp încoace, de către cei locali²⁷. Acest tezaur are o situație ciudată. Nu este inedit, deoarece a apărut o notă asupra lui,

dar nu este nici cunoscut fiindcă a rămas „ingropat“ în filele unui periodic din prima jumătate a secolului trecut. De urma lui am dat grație unei recente lucrări de bibliografie de mari proporții, în care este rezumată știrea ce ne reține atenția în cele ce urmează²⁸.

Revista în care a apărut informația cu privire la această descoperire este *Albina românească*, 5, 1837 din 17 Genare (Ianuarie), p. 23-26. Articolul poartă titlul: „Arhiologie“ și nu este semnat. Ne putem gândi la Gh. Asachi sau mai curînd la Gheorghe Săulescu²⁹.

Dar iată ce se menționează la locul amintit, cu privire la descoperirea ce ne interesează :

„Vara, lângă mănăstirea Bogdana, pe moșia Gotinaș, lucrînd oamenii la pietrărie, au găsit în o stîncă un mic vas antic, înalt 6 almace, lat 4, plin de monede de argint, ca 180 la număr. Această aflare apoi egumenul mănăstirii a înfățișat-o Preaf. Mitropolit, carele au poruncit a să păstra pentru înființarea unui Cabinet numismatic“.

Dintre cele aproximativ 180 monede descoperite, atenția autorului se concentrează și reține doar un singur exemplar, bine conservat, și pe care-l descrie destul de exact. Astfel pe av. este semnalat bustul împăratului Traian, iar pe revers, columna aceluiași împărat. O schiță liberă a acestui denar este reprodusă pe o litografie (fig. 1), în care autorul așază în centru columna lui Traian, denarul în stînga, iar jos, în dreapta, este schițat vasul de lut în care s-a descoperit tezaurul. Este, după cît îmi pot da seama, cea mai veche încercare cunoscută de a reține și fixa forma unui astfel de recipient care cuprindea monedele. Avem de-a face cu un vas de lut al populației locale geto-dace din Moldova. Este pentru prima oară cînd o descoperire monetară romană imperială este însoțită și ilustrată împreună cu vasul de lut care a păstrat-o de-a lungul secolelor.

Știrea care ne face cunoscută descoperirea, după cum am văzut, este săracă în amănunte de care noi azi am fi foarte dornici. Dar să încercăm s-o traducem în termenii de care are azi nevoie prezentarea unor astfel de descoperiri. Începem cu localitatea în care s-a făcut descoperirea. Aceasta, localitatea, corespunde actualului sat Bogdana³⁰, care la rîndu-i face parte din comuna suburbană Ștefan cel Mare a municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej, județul Bacău. Întrucît știrea a apărut la 17 Genare (ianuarie) 1837, iar în text se vorbește de „vara“, înseamnă că descoperirea s-a făcut în cursul verii anului 1836. Cît privește numărul monedelor descoperite este precizat în mod mulțumitor : 180. Tot așa de precis ni se indică și metalul din care ele sînt confecționate și care este argintul. Nominalul nu este notat, dar noi îl deducem cu siguranță din metalul care este clar exprimat. Deci putem nota că avem de a face cu denari romani imperiali. Într-o firească incertitudine sîntem lăsați asupra structurii cronologice a descoperirii ce ne reține atenția. Este vorba de eşalonarea cronologică și numerică pe împărați a monedelor. Sau mai exact cu care împărat încep monedele din tezaur ? Pînă la care împărat ajung ?

Care este cea mai recentă monedă din tezaur? Și apoi în ce număr se repartizează monedele pe fiecare împărat în parte? La toate aceste aspecte, pe baza informațiilor de care dispunem astăzi, este evident că nu putem răspunde. Dar dacă nu putem da un răspuns sprijinit pe informații directe la problemele ridicate mai sus privind structura tezaurului, putem încerca o ipoteză.

Tezaurile de denari romani imperiali descoperite în Moldova au fost clasificate cu peste douăzeci de ani în urmă³¹, iar mai nou ele au fost cercetate aprofundat³². Din aceste lucrări reiese că marea majoritate a tezaurelor cuprind denari ce se eșalonează cronologic de la Nero și pînă în etapa de început a domniei lui Septimiu Sever. Este probabil că în această grupă de denari romani imperiali să se încadreze și descoperirea de la Bogdana.

În felul acesta tezaurele monetare romane imperiale descoperite pe pămîntul Moldovei i se mai adaugă încă unul, asupra căruia înaintașii noștri s-au aplecat cu smerenie, le-au strîns, curățit, păstrat și publicat, spre a putea fi de folos și posterității. Este un semn de înaltă prețuire pe care se bucurau încă de pe atunci aceste documente străvechi, care aminteau de strămoșii noștri daci și romani. Dar nu este totul. În această publicație, în acest articol, în felul în care este prezentat materialul aflat, monede și vasul de lut, umilul vas de lut, noi vedem începuturile științifice moderne de abordare a unor astfel de descoperiri încă cu aproape o sută cincizeci de ani în urmă³³.

N O T E

1 Amintim că valorificarea pe plan istoric a descoperirilor monetare, tezaure și monede singuratic din așezări sau castre, constituie încă o problemă. Tezaurile monetare și împreună cu ele monedele izolate din așezări și castre militare, sînt chemate să ne dea un răspuns la probleme de natură economică, socială, politică, militară și nu în ultimul rînd, la cele numismatice. Pentru a se putea ajunge la asemenea concluzii și mai ales pentru ca ele să fie bine fondate, este necesară publicarea exhaustivă a întregului material monetar, la nivelul actual al cercetării numismatice. Deocamdată în țara noastră se face un vădit efort pentru asemenea editări de descoperiri monetare. Dar, în ceea ce privește valorificarea, interpretarea istorică, ea s-a mărginit, cel puțin deocamdată, în a explica ascunderea lor, măcar pentru o perioadă frămîntată cum a fost aceea de pe la mijlocul secolului al III-lea, prin incursiunile carpilor și gotilor. Este doar un început. Problematika pe care ele o ridică este mult mai vastă și implicațiile sînt mult mai profunde. Aici vin să se integreze studiile publicate de către Mihail Macrea, Bucur Mitrea, D. Protase, Eugen Chirilă, Constantin Preda, Virgil Mihăilescu-Bîrliba, Maria Chițescu și alții.

2 Pentru Bulgaria a se vedea studiul lui Boris Gerov, *Die gothische Invasion in Mösien und Thrakien unter Decius im Lichte der Hortfunde*, în *Studia histo-*

- rica et philologica*, Serdicae, 1963, p. 127-146, unde sînt strînse la un loc și comentate peste 50 de tezaure care se încheie cu monede de la Filip Arabul, la care se adaugă un număr aproape egal de tezaure care se termină cu antoniniani de la Traianus Decius. Problema este de reluat de un cercetător de specialitate, care printr-o analiză amănunțită și competentă, poate face grupe de tezaure chiar în cadrul domniei aceleiași împărat.
- 3 Colocviul s-a ținut sub conducerea profesorului Maria Alföldi, de la Universitatea din Frankfurt/M. La dezbateri și comunicări au luat parte ca invitați, în afară de gazde, învățați din alte țări ca Franța, Anglia, Belgia etc. Din partea României a participat B. Mitrea, care a prezentat comunicarea *Statistica matematică și fragmentarea tezaurelor*.
- 4 *Die Fundmünzen der Römischenzeit in Deutschland*, herausgegeben von Hans Gebhardt u. Konrad Kraft, Band 1, 1, Oberbayern, Berlin, 1960. De atunci au continuat să apară diferite volume, cu colaborări variate.
- 5 În Austria inițiativa și conducerea unor astfel de lucrări a luat-o profesorul Robert Göbl, care prin elevii săi a și trecut la înfăptuiri regionale.
- 6 În acest sens pentru Luxemburg, vezi Raymond Weiller, *Monnaies antiques découvertes au Grand-Duché de Luxembourg*, Berlin, Gebrüder Mann, 1972, vol. I, 616 p., Vol. II, Berlin, 1977, 250 p.
- 7 Tezaurele monetare romane republicane sînt publicate în diferite reviste și periodice. O privire generală asupra unei părți a acestor tezaure se poate găsi la Iudita Winkler, *Schatzfunde römischer Silbermünzen in Dakien bis zum Beginn der Dakerkriege*, în *JNG*, 17, 1967, p. 123-156. Altele pot fi întîlnite în lucrările Mariei Chițescu, din care amintim doar o mică parte: *Le trésor monnaies romaines républicaines découvert à Jegălia, Dacia*, N. S., 16, 1972, p. 303-316; idem, Evenimentele politice de la începutul secolului I, e.n. din Dacia, ogîndite prin îngropări de tezaure monetare, *SCN*, 6, 1975, p. 55-61; idem, *Le debut de la formation politique de Burebista d'après les données numismatiques, Dacia*, N. S., 19, 1975, p. 249-254. Pentru regiunile estcarpatice, a se vedea și Virgil Mihăilescu-Bîrliba, *La monnaie romaine républicaine et du commencement de l'Empire à l'est de de la Dacie*. La acestea se adaugă lucrările lui Constantin Preda, Gh. Poenaru Bordea, Octavian Floca, precum și ale mele, publicate în diferite periodice.
- 8 Este destul de greu de a prezenta o informare fie ea și fugară, asupra realizărilor obținute în ultimul sfert de secol în acest domeniu. Au contribuit la înfăptuiri remarcabile în editarea tezaurelor cercetători de la Cluj, Iași, Piatra Neamț, Constanța, Craiova, Timișoara etc. Activitatea depusă de fiecare și realizările fiecăruia sînt menționate în bibliografiile pe care le public periodic în revista *SCN*, la capitolul respectiv.
- 9 La Congresul internațional de numismatică ținut la Washington în 1973 învățatul polonez A. Kunisz a menționat unele greutăți pe care le întîmpină în acest domeniu. În răspunsul pe care l-am dat pe loc, am amintit că descoperirile monetare din Moldova, este vorba de cele romane, s-au bucurat de o deosebită atenție cele mai multe din ele fiind publicate la nivelul actual al cercetării. Dar, este adevărat, ele sînt împrăștiate în diferite periodice, ceea ce face destul de dificilă consultarea lor. Dar, s-a atras atenția că există o monografie a lui Virgil Mihăilescu-Bîrliba, încă din 1974, pe cale de a fi imprimată. În ea se găsesc toate informațiile referitor la această problemă. Tot atunci s-a

- observat că interpretarea tezaurilor monetare romane este de făcut în cadrul culturilor materiale în care ele s-au găsit și în legătură cu populația cărora rămâne să fie pusă în legătură. Ideea aceasta a fost subliniată de către H. A. Cahn, președintele secțiunii acelei ședințe.
- 10 O bună parte din tezaure a ajuns la Cabinetul din Viena, unde au fost cercetate, identificate și publicate de către J. G. Seidl, iar mai apoi de către continuatorul său, Fr. Kenner, în scurte note, în *Archiv für Kunde österr. Geschichtsq.*, vol. 9, 1853 și urm. Pentru alte cronici și contribuții anterioare, a se vedea Bucur Mitrea, *Penetrare commerciale e circolazione monetaria...*, în *EDR*, 10, 1945, p. 4 și urm., cu notele 1 și urm.
- 11 Știri referitoare la tezaurele monetare ajunse la Muzeul din Budapesta se găsesc inserate în periodicele de specialitate : *Archaeologiai Értésítő*, iar mai apoi în *Numizmatikai Közlöny*. Amănunte, desigur, în arhiva Muzeului Național din Budapesta. Unele informații au fost menționate de către Iudita Winkler.
- 12 Cercetări în acest sens sînt în curs de desfășurare în unele muzee aflătoare în țările limitrofe.
- 13 Cercetările întreprinse la unele din marile case din Londra care se ocupă cu vânzarea monedelor a dus la aflarea descrierii unor stateri de aur ce făceau parte din tezaurul descoperit la Mărășești. Cf. Gh. Poenaru Bordea, în *Dacia*, N. S., 18, 1974, p. 103-125. Pentru staterii ajunși în colecțiile lui ANS, vezi *ibid.* Pentru alt tezaur, din care un număr de 22 tetradrahme de tip Alexandru cel Mare emise postum, vezi, Margaret Thompson, O. Mörhholm, C. M. Kraay, *An Inventory of Greek coin Hoards*, New York, 1973, p. 116, nr. 886. La acestea se mai pot adăuga unele colecții, cum este cea a lui Berry : Margaret Thompson, ANS, *Colection Berry*, New York, 1961, în care unele monede sînt colecționate din țara noastră.
- 14 Pentru acest aspect, vezi B. Mitrea, *SCN*, 1, 1957, p. 408.
- 15 Constanța Știrbu, *CercNum*, 1, 1978, p. 25-28.
- 16 Pare Sergiu, Informații arheologice în documentele de la arhivele statului Vîlcea, *RevArhiv*, 50, 1973, p. 248-253.
- 17 Const. Moisil, *Galeria numismaților români : Mihail Ghica*, *CrNA*, 10, 1934, nr. 97, p. 44-47.
- 18 Const. Moisil, Nicolae Mavros, *ibid.*, 12, 1936, nr. 105, p. 178-181.
- 19 Gh. Potra, *Cesar Bolliac, numismat și arheolog*, *CrNA*, 18, 1944, nr. 130, p. 233-248.
- 20 A se vedea lucrările lui Căzănișteanu.
- 21 A se vedea Const. Moisil, *art. cit.*, *CrNA*, 13, 1938, nr. 110-111, p. 61-63.
- 22 Nicolae Gostar, *Paharnicul Gh. Săulescu, primul arheolog român*, comunicare prezentată la lucrările sesiunii științifice jubiliare, ținută cu ocazia centenarului Universității „Al. I. Cuza” din Iași, 1960. Citat de Mircea Petrescu-Dîmbovița. În *Danubius*, 1, 1967, p. 5, nota 1.
- 23 Alți colecționari au fost menționați de către Const. Moisil, *loc. cit.*
- 24 Printre altele este de avut în vedere și „*Cestionarul arheologic*” al lui A. Odobescu, aflător la Biblioteca Academiei R.S.R.
- 25 Unele descoperiri ajunse pentru un timp în colecțiile școlare au fost semnalate de M. Butoi, Slașina, Paul I. Dicu, Pitești sau au fost înregistrate în repertorii regionale, ca cel al lui Al. Păunescu, P. Șadurschi și V. Chirică, București, 1976,

- precum și la mulți alții. Dar materialul este mult mai numeros și merită să fie cercetat și notat.
- 26 Bucur Mitrea, Contribuții numismatice la istoria triburilor daco-getice din Moldova..., *SCIV*, 7, 1-2, 1956, p. 159-177. Tezaurile monetare sînt atribuite „populației locale... daco-getice...”, p. 163. Iar ceva mai departe, tot acolo, se mai menționa: „Sugestia aceasta pe care ne-o dau descoperirile monetare este întărită și confirmată și de descoperirile arheologice”, p. 163.
- 27 Un loc de frunte în această materie este ocupat de către publicațiile lui Virgil Mihăilescu-Bîrliba, atît în revista *Memoria Antiquitatis*, cît și în altă parte. În această privință este de notat monografia lui V. Mihăilescu-Bîrliba și Ioan Mitrea, *Tezaurul de la Măgura-Bacău*, 1977. De adăugat apoi cercetările efectuate de Maria Chițescu, Șeiva Sanie și alții.
- 28 I. Lupu, N. Camariano și O. Papadima, *Bibliografia analitică a periodicelor românești, 1790—1850*, vol. I, 3, București, 1967, p. 1146.
- 29 Cf. studiul lui Nicolae Gostar, menționat la nota 22.
- 30 Pentru mănăstirea și satul Bogdana, v. C. I. Brătianu și Gr. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, București, 1898, vol. I, p. 495-496.
- 31 Vezi nota 26.
- 32 Vezi nota 27.
- 33 Dacă autorul acestui articol este Gh. Săulescu, atunci se confirmă și se completează concluziile lui Nicolae Gostar în sensul că a fost nu numai primul arheolog român, dar și primul numismat, care anticipează o poziție modernă de abordare a publicării tezaurilor monetare.

A FORGOTTEN MONETARY HOARD

S u m m a r y

In the „Albina românească” magazine (Iași, 5, 1837, 13th January) the discovery of the Roman Imperial denarii hoard is mentioned. The author was, probably, the „paharnic” (noble) Gheorghe Săulescu.

The hoard was discovered in 1836 at Bogdana, belonging now to Ștefan cel Mare commune, Bacău county. The number of the denarii (180) is indicated and one of Trajan is illustrated. The discovery, perhaps, belongs to the Roman Imperial hoards group with denarii of the Ist — IInd centuries. The pot of the hoard is sketched (fig. 1, right, low).

FIGURE EXPLANATIONS

Fig. 1. — The lithography copied after the „Albina românească”, magazine, numb. 5, the 17 of January, 1837, p. 25.

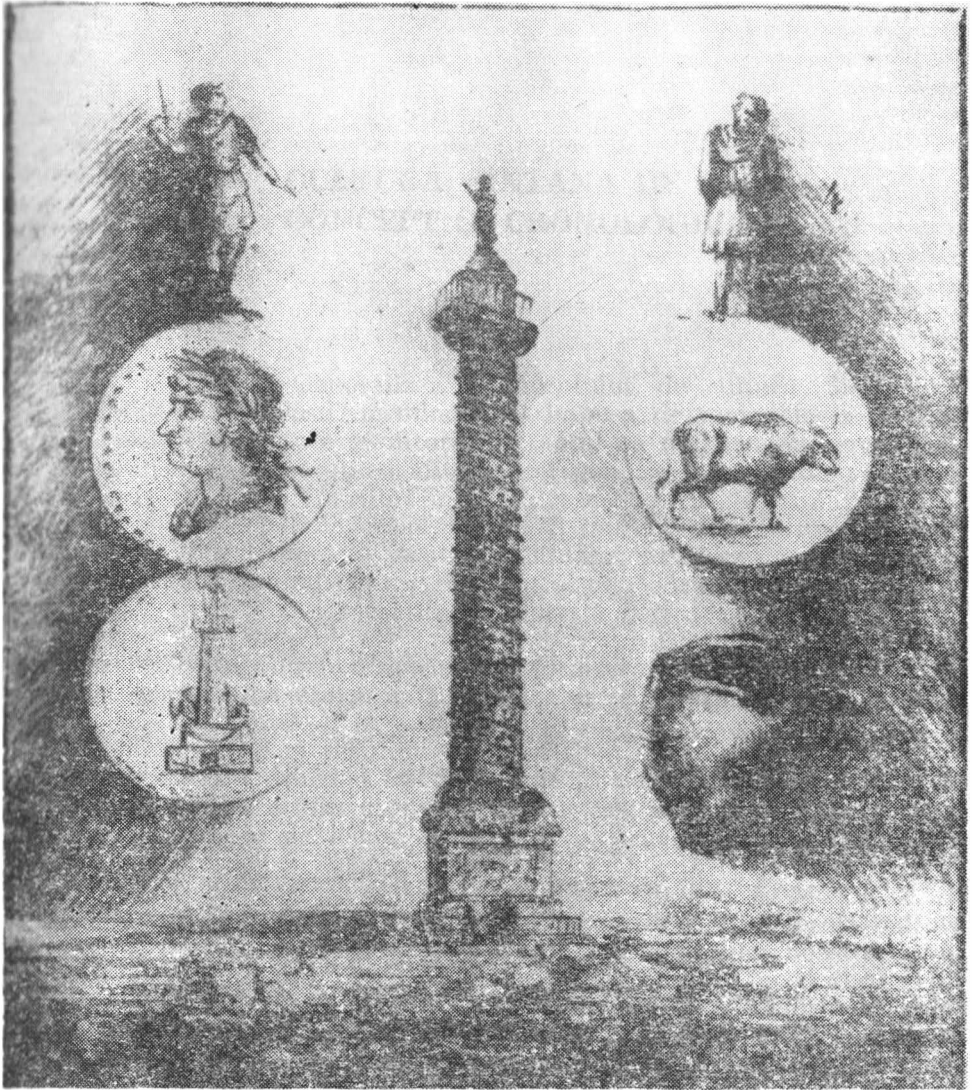

Fig. 1. — Litografie reprodusă după „Albina românească”, nr. 5 din 17 ianuarie 1837, p. 25.